

Biuro Prawne Tomasz Sianowski
ul. Przyczółkowa 138 J lok. 1
Warszawa 02 – 968

NIP: 113-043-09-75; rachunek bankowy: 27 1500 1878 1218 7003 2121 0000
adres e-mail: tomasz.sianowski@kigeit.org.pl; tel.: +48 602 254 327

Opracowanie informacyjne wskazujące na, wynikające z ukształtowania polskiego systemu prawnego w kontekście rozwoju zdolności technicznych i wytwórczych, praktyczne aspekty procedur odnoszących się do naliczania i odprowadzania

opłat prawno-autorskich,

zrealizowane w wykonaniu harmonogramu czynności

Komitecie Sterującego KIGEiT – Związek Cyfrowa Polska ds. opłat prawno-autorskich

I. Organizacje zbiorowego zarządzania wskazane do poboru opłat

1. Organizacjami zbiorowego zarządzania wskazanymi przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do poboru opłat są:

- w sferze audio oraz w sferze wideo:

a/ Stowarzyszenie Autorów ZAiKS – na rzecz twórców,

b/ Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych (SAWP) – na rzecz artystów wykonawców,

c/ Związek Producentów Audio-Video ZPAV – na rzecz producentów fonogramów i wideogramów

- w sferze reprografii:

a/ Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL (Stowarzyszenie KOPIPOL) - rzecz twórców,

b/ Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska (SAiW „Copyright Polska”) - uprzednio Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka” – na rzecz wydawców.

2. Beneficjenci opłat

Opłaty pobrane ze sfery audio przypadają w następującym podziale procentowym na rzecz:

50% - twórców,
25% - artystów wykonawców,
25% - producentów fonogramów,

Opłaty pobrane ze sfery wideo przypadają w następującym podziale procentowym na rzecz:

35% - twórców,
25% - artystów wykonawców,
40% - producentów wideogramów.

Opłaty pobrane ze sfery reprografii przypadają w następującym podziale procentowym na rzecz:

50% - twórców,
50% - wydawców.

Redystrybucji pobranych opłat na rzecz pozostałych organizacji zbiorowego zarządzania, które reprezentują beneficjentów końcowych, dokonują organizacje wskazane w przepisach wykonawczych przez ministra właściwego dla spraw kultury do poboru opłat, zaś dalszy podział na uprawnionych beneficjentów (twórcy, artyści wykonawcy, producenci fonogramów i wideogramów, wydawcy, twórcy dzieł naukowych itd.) dokonywany jest w organizacjach zbiorowego zarządzania na podstawie obowiązujących w tych organizacjach regulaminów repartycyjnych.

Dalszy podział na uprawnionych beneficjentów (twórcy, artyści wykonawcy, producenci fonogramów i wideogramów oraz wydawcy) dokonywany jest w organizacjach zbiorowego zarządzania na podstawie obowiązujących w tych organizacjach regulaminów repartycyjnych. Regulaminy repartycyjne powinny być tak skonstruowane, aby uwzględniały udział danego „beneficjenta” opłat w obrocie użytkowym jego utworami (np. autorzy tekstów piosenek i kompozytorzy muzyki) czy też w postaci artystycznych wykonań (np. artyści wykonawcy - piosenkarze).

II. Przepisy wykonawcze zgodnie z postanowieniami art. 20 ust. 5 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych z późn. zm.¹

1. Przepisy wykonawcze określające kategorie urządzeń i nośników podlegających opłacie oraz wysokość opłat

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na podstawie art. 20 ust. 5 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych z późn. zm., określił w drodze rozporządzenia:

a/ kategorie urządzeń i czystych nośników podlegających opłacie,

¹ aktualnie: Dz.U.2021.1062 tekst jednolity Dz.U. z 2022 poz. 655

b/ wysokość opłat naliczana od wartości sprzedaży urządzenia lub nośnika,
c/ organizacje zbiorowego zarządzania uprawnione do pobierania opłat na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców

- w zakresie sfer audio i wideo oraz w zakresie reprografii przepisem wykonawczym jest:

rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów²,

ze zmianą w zakresie sfer audio i wideo zawartą w:

rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 grudnia 2008 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów³

oraz ze zmianą w zakresie reprografii zawartą w:

rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 maja 2011 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów⁴,

a ponadto, w zakresie reprografii przepisem wykonawczym jest również:

- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie opłat uiszczanych przez posiadaczy urządzeń reprograficznych⁵.

2. Urządzenia i nośniki podlegające opłacie w sferze audio i wideo oraz w sferze reprografii (stan aktualny na dzień 20 listopada 2023 roku)

- w rozporządzeniu wykonawczym z dnia 15 grudnia 2008 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego określił wykaz urządzeń i nośników podlegających opłacie w sferze audio oraz w sferze wideo jak też ustalił wysokość pobieranych od nich opłat:

² Dz.U. 2003 nr 105, poz. 991

³ Dz.U. Nr 235/2008, poz. 1599

⁴ Dz.U. 2011 nr 105, poz. 616

⁵ Dz.U. 2003.132.1232

Sfera wideo

lp.	Produkt	Stawka
1	Płyta DVD-R 12 cm	2,53%
2	Płyta DVD-RW 12 cm	2,95%
3	Płyta DVD RAM 12 cm	3,00%
4	Płyta Blu-Ray R 12 cm	2,10%
5	Płyta Blu-Ray RE 12 cm	2,10%
6	Płyta HD DVD-R 12 cm	2,10%
7	Płyta HD DVD-RW 12 cm	2,44%
8	Kaseta VHS	3,00%
9	Kaseta VHS/D	3,00%
10	Nagrywarka komputerowa płyt HD DVD lub Blu-Ray	1,89%
11	Magnetowid	2,14%
12	Odtwarzacz kaset video z funkcją nagrywania	2,35%
13	Odtwarzacz systemu DVD z funkcją nagrywania	1,46%
14	Odtwarzacz systemu DVD z funkcją nagrywania na inny nośnik przez USB	0,27%
15	Odtwarzacz systemu DVD z funkcją nagrywania i dyskiem twardym	2,23%
16	Odtwarzacz systemu DVD i VHS z funkcją nagrywania	2,23%
17	Odtwarzacz profesjonalny systemu DVD i VHS z funkcją nagrywania oraz dyskiem twardym	1,86%
18	Odtwarzacz systemu High Definition z funkcją nagrywania	1,21%
19	Odtwarzacz systemu High Definition z funkcją nagrywania i dyskiem twardym	1,85%
20	Pamięć dyskowa rejestrująca strumień AV (w tym dekodery TV cyfrowej z dyskiem twardym)	0,87%
21	Zestaw telewizor z magnetowidem	0,51%
22	Zestaw telewizor z dyskiem twardym	0,51%
23	Zestaw telewizor z nagrywarką DVD	0,35%
24	Zestaw telewizor z nagrywarką DVD i dyskiem twardym	0,87%

Sfera audio

Lp.	Produkt	Stawka
1	MP-3 Single function	3,00%

2	Płyta CD-R 12 cm	1,72%
3	Płyta CD-RW 12 cm	2,89%
4	Kaseta DAT	3,00%
5	Płyta MD (MiniDisc)	3,00%
6	Kaseta magnetofonowa	3,00%
7	Karta pamięci (w tym pendrive i inne półprzewodnikowe wymienne pamięci masowe)	0,47%
8	Zestaw wieżowy z magnetofonem i odtwarzaczem płyt CD	0,76%
9	Zestaw wieżowy z magnetofonem i odtwarzaczem płyt DVD	0,76%
10	Zestaw wieżowy z magnetofonem i odtwarzaczem płyt CD z funkcją nagrywania	0,70%
11	Zestaw wieżowy z odtwarzaczem płyt DVD/CD z funkcją nagrywania na FLASH	0,17%
12	Zestaw wieżowy z magnetofonem i odtwarzaczem płyt DVD z funkcją nagrywania	1,04%
13	Zestaw wieżowy z dyskiem twardym/FLASH	0,19%
14	Radio z magnetofonem i odtwarzaczem płyt CD	0,74%
15	Radio z magnetofonem i odtwarzaczem płyt CD z funkcją nagrywania	0,69%
16	Radio z magnetofonem	0,96%
17	Radio z odtwarzaczem płyt MD z funkcją nagrywania	0,98%
18	Radio z odtwarzaczem płyt CD z funkcją nagrywania	0,54%
19	Radio z odtwarzaczem płyt CD z funkcją nagrywania na FLASH	0,05%
20	Odtwarzacz płyt CD z funkcją nagrywania	0,94%
21	Odtwarzacz płyt MD z funkcją nagrywania	1,71%
22	Komputerowy dysk twardy STANDARD	1,00%
23	Inny niż komputerowy dysk twardy w pozostałych urządzeniach umożliwiających utrwalanie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, w tym audio lub audiowizualnych	1,00%
24	Nagrywarka komputerowa płyt CD	1,54%

25	Nagrywarka komputerowa płyt DVD	2,28%
26	Magnetofon	2,03%
27	Multimedialny wielofunkcyjny odtwarzacz formatu mp3	1,14%
28	Zestaw samochodowy z odtwarzaczem płyt CD z funkcją nagrywania	1,08%
29	Zestaw samochodowy z odtwarzaczem płyt CD z funkcją nagrywania na inne nośniki	0,30%

- w rozporządzeniu wykonawczym z dnia 12 maja 2011 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego określił wykaz urządzeń i nośników podlegających opłacie w sferze reprografii, jak też ustalił wysokość pobieranych od nich opłat:

Sfera reprografii

lp.	Produkt	Stawka
1	Kopiarka, w tym atramentowa, laserowa i termosublimacyjna	3,00%
2	Skaner płaski	3,00%
3	Skaner innego typu, w tym ręczny i szczelinowy	2,00%
4	Faks termiczny	1,00%
5	Faks na papier zwykły ze skanerem szczelinowym	1,50%
6	Faks na papier zwykły ze skanerem płaskim	2,00%
7	Drukarka atramentowa i drukarka laserowa	1,50%
8	Papier formatu A3 i A4	1,25%
9	Urządzenie wielofunkcyjne zawierające skaner i kopiarke, bez innych funkcji	3,00%
10	Urządzenie wielofunkcyjne zawierające skaner lub kopiarke oraz zawierające inne funkcje	2,80%
11	Urządzenie wielofunkcyjne zawierające skaner lub kopiarke z zablokowanymi innymi funkcjami - udostępnianymi na żądanie	2,90%
12	Kopiarka, drukarka lub urządzenie wielofunkcyjne - zdolne do wykonywania kopii utworów także na arkuszach papieru formatu powyżej A3 (urządzenia wielkoformatowe)	1,00% - do 100 PLN

Niezależnie od decyzji wyrażonej w przywołanym powyżej rozporządzeniu wykonawczym z dnia 12 maja 2011 roku, rozporządzeniem z dnia 27 czerwca 2003 roku Minister Kultury określił zasady uiszczania opłat przez posiadaczy urządzeń reprograficznych wykorzystywanych dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej, jak też ustalił wysokość pobieranych od nich opłat:

- mała intensywność zwielokrotniania utworów, gdzie utwory stanowią do 25 % ogółu zwielokrotnionych materiałów, generuje obowiązek wniesienia opłaty w wysokości 1 % wpływów brutto z działalności w tym zakresie,
- średnia intensywność zwielokrotniania utworów, gdzie utwory stanowią od 26 % do 75 % ogółu zwielokrotnionych materiałów, generuje obowiązek wniesienia opłaty w wysokości 1,5 % wpływów brutto z działalności w tym zakresie,
- duża intensywność zwielokrotniania utworów, gdzie utwory stanowią ponad 75 % ogółu zwielokrotnionych materiałów, generuje obowiązek wniesienia opłaty w wysokości 3,0 % wpływów brutto z działalności w tym zakresie.

III. Procedury wnoszenia opłat

1. Sfery audio i wideo

W odniesieniu do zobowiązań w sferze audio i wideo, należy wypełnić osobne arkusze dla każdej z tych sfer i każdego z kwartałów kalendarzowych, w których następowała sprzedaż urządzeń i nośników podlegających opłatom prawno-autorskim.

Pliki interaktywne w formacie Excel zawierające kwartalne arkusze druków informacyjno-sprawozdawczych można pobrać ze strony internetowej o adresie http://czystenosniki.pl/dla_platnika (pkt.3). Po wpisaniu ilości sprzedanych urządzeń/nośników oraz wartości ich sprzedaży (brutto – sic !!!) w stosownych rubrykach, automatycznie zostaną naliczone opłaty należne za dany kwartał kalendarzowy opłatę od danych urządzeń/nośników.

Wypełnione i podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji Spółki lub działalności gospodarczej prowadzonej przez osobę fizyczną, arkusze druków informacyjno-sprawozdawczych należy przesłać do Biura ZAiKS, SAWP, ZPAV ds. czystych nośników z siedzibą w Warszawie (00 – 158) przy ulicy Nalewki 8 za pośrednictwem poczty tradycyjnej lub w formie skanów na adres poczty elektronicznej biuro@czystenosniki.pl (po uprzednim wyrażeniu zgody na wymianę dokumentów za pośrednictwem poczty elektronicznej) - w terminie 14-tu dni od zakończenia kwartału kalendarzowego⁶, którego dotyczy przesyłany raport.

Po otrzymaniu od płatnika opłat wypełnionego formularza druków informacyjno-sprawozdawczych, zwrotnie zostanie przesłane do Niego przez Biuro ZAiKS, SAWP, ZPAV ds. czystych nośników potwierdzenie zadeklarowanej/nych opłaty/t (dokument generowany dla potrzeb księgowania opłat przez ich płatników, niebędący w żadnym razie fakturą) wraz z informacją o numerach kont bankowych wygenerowanych dla potrzeb obsługi opłat (zarówno dla sfery audio jak i wideo) należnych od danego podmiotu gospodarczego.

⁶ § 6 ust. 1 zd. 2 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów - Dz.U. 2003 nr 105, poz. 991

Płatności zadeklarowanych opłat należy dokonywać w ustalonym przez ministra właściwego dla spraw kultury terminie (do 14-tego dnia od zakończenia kwartału kalendarzowego podlegającego rozliczeniu⁷) na wskazane w powyżej przywołany sposób numery kont bankowych, które dedykowane są również do rozliczania opłat w kolejnych cezurach kwartalnych.

2. Procedura w sferze reprografii

a/ opłaty pobierane na rzecz twórców przez Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL (Stowarzyszenie KOPIPOL) – 50 % opłat należnych z tytułu reprografii

Podobnie jak w przypadku opłat pobieranych w odniesieniu do sfer audio i wideo, okresem rozliczeniowym opłat, zarówno dla potrzeb rozliczenia opłat należnych z tytułu art. 20 Ustawy o prawie autorskim⁸ (urządzenia i nośniki) jak i art. 20¹ tej Ustawy, jest kwartał kalendarzowy.

Analogicznie również, zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 roku⁹, na podstawie § 6 ust. 1 tego aktu wykonawczego – odnośnie opłat należnych z tytułu art. 20 Ustawy o prawie autorskim (urządzenia i nośniki) oraz § 4 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 27 czerwca 2003 roku¹⁰ - odnośnie opłat należnych z tytułu art. 20¹ Ustawy o prawie autorskim (punkty kserograficzne), opłaty wnosi się, jako zobowiązania ustawowe, bez wezwania w terminie 14-tu dni od zakończenia każdego kwartału kalendarzowego. W podobnym trybie należy przesłać informacyjne określające/wskazujące kwartalne zobowiązania danego płatnika opłat.

Zrealizowanie obowiązku płatności opłat, o których mowa w art. 20 i art. 20¹ Ustawy o prawie autorskim, dokonywane jest wyłącznie za pośrednictwem Systemu Rozliczania i Ewidencji Opłat Reprograficznych, do którego dostęp, po wcześniejszej rejestracji płatnika w tym Systemie, następuje za pośrednictwem strony internetowej o adresie <http://www.ewo.kopipol.pl/login>.

Stowarzyszenie KOPIPOL dla wnoszenia opłat prawno-autorskich (z zastrzeżeniem obowiązku skorzystania z Systemu Rozliczania i Ewidencji Opłat Reprograficznych) ustaliło następujące rachunki bankowe:

- dla opłat należnych od producentów i importerów urządzeń reprograficznych i związanych z nimi czystych nośników (urządzenia kopiujące oraz papier A3/A4):

08 1020 2629 0000 9102 0399 9174, prowadzony przez bank PKO Bank Polski Oddział 2 w Kielcach,

⁷ § 6 ust. 1 zd. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 2 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów - Dz.U. 2003 nr 105, poz. 991

⁸ aktualnie: Dz.U.2021.1062 tekst jednolity Dz.U. z 2022 poz. 655

⁹ Dz.U. 2003 nr 105, poz. 991

¹⁰ Dz.U. 2003 nr 132, poz. 1232

- dla opłat należnych od posiadaczy urządzeń reprograficznych (punkty ksero):

11 1020 2629 0000 9902 0426 0337, prowadzony przez bank PKO Bank Polski Oddział 2 w Kielcach.

b/ Opłaty pobierane na rzecz wydawców przez Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska (SAiW „Copyright Polska”) – 50 % opłat należnych z tytułu reprografii

Podstawy prawne i terminarz wnoszenia opłat pobieranych przez SAiW „Copyright Polska” na rzecz wydawców, są analogiczne jak odnoszące się do poboru opłat opisanych w kontekście Stowarzyszenia KOPIPOL.

- opłaty od czystych nośników (papier) pobierane są przez SAiW „Copyright Polska” dokonywane są na rachunek bankowy o numerze 78 1240 4650 1111 0000 5148 9465. Tytuł przelewu powinien zawierać informacje w następującej formule:

Opłata od producenta/importera papieru kserograficznego za ... kwartał roku nr płatnika

- opłaty od urządzeń pobierane są przez SAiW „Copyright Polska” dokonywane są na rachunek bankowy o numerze 78 1240 4650 1111 0000 5148 9465. Tytuł przelewu powinien zawierać informacje w następującej formule:

Opłata od producenta/importera urządzeń reprograficznych za ... kwartał roku nr płatnika

Numer płatnika, niezależnie od tytułu dokonywanej opłaty, jest równoważny z numerem REGON danego podmiotu zobowiązanego do wnoszenia opłat.

SAiW „Copyright Polska” w ramach kwartalnych informacji o zobowiązaniach w zakresie opłat za dany kwartał kalendarzowy, w odniesieniu do czystych nośników (papier) wymaga udostępnienia takich informacji jak:

- nazwa/rodzaj papieru (kolor, gramatura, format),
- ilość sprzedanych arkuszy w danym kwartale kalendarzowym,
- łączna cena (wartość sprzedaży brutto) należna z tytułu sprzedaży papieru,
- wysokość wyliczonej opłaty z tytułu sprzedaży papieru w danym kwartale kalendarzowym,
- wysokość opłaty należnej do zapłaty na rzecz SAiW „Copyright Polska” w danym kwartale kalendarzowym (50 % wszystkich opłat płatnych na rzecz Stowarzyszenia KOPIPOL i SAiW „Copyright Polska”).

SAiW „Copyright Polska” w ramach kwartalnych informacji o zobowiązaniach w zakresie opłat za dany kwartał kalendarzowy, w odniesieniu do urządzeń reprograficznych wymaga udostępnienia takich informacji jak:

- nazwa/typ urządzenia,
- ilość sztuk sprzedanych urządzeń w danym kwartale kalendarzowym,
- łączna cena (wartość sprzedaży brutto) należna z tytułu sprzedaży urządzeń,
- zastosowana stawka opłaty zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym,
- wysokość wyliczonej opłaty z tytułu sprzedaży urządzeń w danym kwartale kalendarzowym,

- wysokość opłaty należnej do zapłaty z tytułu sprzedaży urządzeń na rzecz SAIW „Copyright Polska” w danym kwartale kalendarzowym (50 % wszystkich opłat płatnych na rzecz Stowarzyszenia KOPIPOL i SAIW „Copyright Polska”).

Tak ustalone informacje/dane należy przysyłać w cezurach kwartałów kalendarzowych (14 dni po zakończeniu każdego kwartału kalendarzowego) do SAIW „Copyright Polska” przy wykorzystaniu Systemu Deklaracji Opłat, który jest dostępny po uprzednim zarejestrowaniu się i złożeniu stosownego oświadczenia przez dany podmiot deklarujący posiadanie statusu płatnika, pod adresem <https://oplaty.copyrightpolska.pl/index/login?msg=logout>. Możliwa jest również formuła składania deklaracji w formie papierowej.

- opłaty od posiadaczy urządzeń reprograficznych pobierane są przez SAIW „Copyright Polska” dokonywane są na rachunek bankowy o numerze 20 1240 4650 1111 0000 5145 0351. Tytuł przelewu powinien zawierać informacje w następującej formule:

*Opłata od posiadacza urządzeń reprograficznych za ... kwartał roku
nr płatnika*

SAIW „Copyright Polska” w ramach kwartalnych informacji o zobowiązaniach w zakresie opłat prawno-autorskich za dany kwartał kalendarzowy podlegający rozliczeniu, w odniesieniu do posiadaczy urządzeń reprograficznych wymaga informacji/danych edytowanych przez System Deklaracji Opłat dostępny, po uprzednim zarejestrowaniu się i złożeniu stosownego oświadczenia przez dany podmiot deklarujący posiadanie statusu płatnika jako posiadacz urządzeń reprograficznych, pod adresem:

<https://oplaty.copyrightpolska.pl/index/login?msg=logout>.

Opracowanie: Tomasz Sianowski

dla Komitetu Sterującego KIGeIT – Związek Cyfrowa Polska ds. opłat prawno-autorskich

Warszawa, listopad 2023 roku